

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2016

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Федів В.І., (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Пашковський В.М., Ходоровський В.М., Ткач Є.П., Гарас М.Н., Олар О.І. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 20 квітня 2016 р.). – Чернівці, 2016. – 515 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 7 від 24 березня 2016 року)

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2016

Анатомія людини забезпечує майбутніх лікарів знаннями будови організму на різних рівнях організації живої матерії – від будови тіла до розкриття закономірностей будови клітини з урахуванням історичного розвитку, взаємодії з зовнішнім середовищем, вікових та індивідуальних особливостей. Знання анатомії людини мають формувати розуміння особливостей динаміки організму.

Анатомія тісно пов'язана з іншими науками як – гістологія (гр. *histos* – тканина), яка вивчає загальні закономірності будови та розвитку тканин. Сучасна гістологія, використовуючи різні складні методи дослідження, вивчає поряд із структурою тканин хімічний склад та їх функції. В результаті розвитку оптичної та електронної мікроскопії з гістології виділилась наука цитологія (гр. *cytos* – клітина), яка вивчає структуру та функцію клітин.

Якщо анатомія і гістологія розглядають уже сформовані органи й тканини, то ембріологія (гр. *embryon* – зародок) займається дослідженням процесів розвитку життєдіяльності тканин, органів і всього організму.

Отже, анатомія, гістологія і ембріологія тісно взаємозв'язані з іншими науками, які вивчають людину і становлять основу медичної освіти. Тому без чітких та міцних знань цих дисциплін неможлива діяльність медичного працівника.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У МЕДИЧНИХ ВНЗ

М.Н. Гарас

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Кардинально якісні зміни в системі освіти сприяють інтеграції освітньої системи України в міжнародний освітній простір, що виразилася в підписанні державою Болонської декларації. Один із напрямків розвитку освіти - формування нової моделі фахівця на основі якісно нового системного підходу в навчанні.

Традиційно, освітній процес у ВНЗ медичного спрямування, будується на таких основних моделях навчання як інформаційна та операційна, які недостатньо враховують запити суспільства, ринку праці, системи охорони здоров'я і рівень науково-технічного прогресу на даний момент. Тому для задоволення цих запитів в даний час перспективним є використання модульної системи навчання та особистісно орієнтованого підходу.

У зв'язку з розвитком ринку праці, загального культурно-освітнього рівня населення, введенням моделі кредитної технології навчання і принципу безперервності освіти постала проблема в підготовці професійних кадрів, які були б не тільки добре поінформованими, а й могли, на основі отриманої в стінах ВНЗ інформації, розвивати науково-технічний прогрес для вирішення нагальних проблем суспільства і відповідати його вимогам. Для досягнення

цієї мети в системі вищої освіти країн Європи і Америки було розроблено методика проблемно-орієнтованого навчання (ПОН, PBL).

Суть проблемного навчання полягає в тому, що при ПОН студенти використовують «вихідні дані» проблемного випадку або сценарію. Згодом вони роблять незалежний, цілеспрямований пошук відповідно до отриманих «вихідних даних» з обговоренням і вдосконаленням в даному процесі набутих знань. Однією з найважливіших умов у ПОН є активна співпраця студентів між собою з метою більш різнобічного вивчення проблеми і формування життєздатних рішень. На відміну від традиційних інструкцій, часто отримуваних з лекційного курсу, вивчення матеріалу в процесі ПОН проходить у вигляді занять в аудиторії, в невеликих за чисельністю групах студентів, зазвичай, в формі дискусії, що спрямовується викладачем. Внаслідок того, що обсяг прямих імперативних інструкцій при ПОН зводиться до мінімуму, студенти беруть на себе більшу відповідальність за власне навчання. При цьому роль викладача може зводитися до ролі експерта з обговорюваної проблеми, керівника з користування інформаційними джерелами і консультанта в виконанні групового завдання.

Таким чином, в ПОН роль викладача полягає в заохоченні активного обговорення проблеми, забезпеченні всебічної роботи учнів та можливості отримання відповідної інформації, підтримці русла ведення обговорення.

МЕТОД ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО УСПІШНОГО СКЛАДАННЯ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК-1»

О.В. Гарвасюк

Кафедра патологічної анатомії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Контроль знань є важливим елементом педагогічного процесу в системі навчання. Однією із форм контролю знань студентів у вищій медичній школі є система ліцензійних іспитів, яка успішно використовується впродовж останніх років. Ліцензійний іспит «Крок-1» проводиться після завершення вивчення студентами дисциплін медико-біологічного циклу і спрямований перевірити рівень базисної підготовки студентів.

Дидактичний контроль як своєрідний метод навчання повинен мати яскраво виражену навчальну, розвиваючу спрямованість, з'єднуватися з самоконтролем, бути необхідним і корисним, насамперед самому студенту. Викладачі кафедри патологічної анатомії Вищого державного навчального закладу «Буковинський державний медичний університет» на практичних заняттях при розгляді тестових завдань зі студентами проводять розбір та пояснення кожного дистрактора конкретного тестового завдання. Адже, якщо студент буде орієнтуватися у правильному тлумаченні усіх варіантів відповіді того чи іншого тестового завдання, правильно трактувати, наприклад, наявність чи відсутність певних клітин в біоптаті, або ж правильно пояснювати підвищення чи пониження конкретних складових